

Ġrajja kurjuża fil-Kunvent tal-Portu Salvu li sehhet fis-sena 1639

L-arkivju tal-kunvent tal-Portu Salvu huwa ċkejken fid-daqs iżda żgur mhux ċkejken fil-hafna nformazzjoni li joffri. Il-paġni musfara tiegħu huma mimlija bi grajjiet veri li sehħew fl-imghoddi, tassew dan hu wirt missirijietna. F'kull żmien dejjem kien hemm xi patri li bl-ikbar reqqa kien inizzel dak li għadda minghalih u dak li kien qiegħed jġri fil-Parroċċa tant għall-qalbna, dik ta' San Duminku. Din is-sena, ħsibt li nislet rakkont kemxejn kurjuż u naqsmu magħkom.

Dan ir-rakkont huwa mehud minn dawk il-hames volumi ta' kronaka - ġabra ta' grajjiet - li huma msejha "Giuliana". Fil-bidu ta' l-ewwel volum it-titlu shiħ tax-xogħol huwa dan: "Giuliana ossia Notizie Storiche di questo Ven. Convento di Santa Maria di Porto Salvo della Città Valletta - Malta". Din il-Giuliana nkitbet minn Patri Markolin Mercieca O.P. u l-ġrajja tagħna tinstab fil-Ewwel Volum li jġib it-titlu: "Vol. I: dalla sua fondazione fino l'anno 1780", i.e. mit-twaqqif tal-kunvent sas-sena 1780.

Il-ġrajja tibda billi tghidilna li għal xi xhur kien hawn għall-kenn, fil-kunvent, ċertu Giacomo Calli, magħruf man-nies tal-gżira kollha bhala Ġakki. Dan Ġakki kien halliel u qattiel imfittex mill-gustizzja. Kif daħal u għex f'dan il-kunvent, bniedem ta' dik il-kwalità? Dan sehħ meta darba s-suldati irnexxielhom jiċċirkundaw lill-Ġakki, tant li kważi qabduh, iżda hu żkiċċa u daħal jġri fil-kunvent tad-Dumnikani fejn immedjatament talab l-immunità Ekkleżjastika. Il-patrijiet ma' setghux jiċhdulu t-talba tiegħu u l-gustizzja ma' setgħetx tidhol għalih. Fil-Knisja Kattolika dejjem kienet teżisti l-immunità, din hi msahħa b'dokument ta' Kostantinu l-Kbir, xi whud isostnu li l-immunità ekkleżjastika taf il-bidu tagħha lill-Mosè nnifsu. L-immunità tfisser li jekk xi hadd imfittex mill-gustizzja minħabba xi reat li jkun wettaq, jekk jikseb kenn f'xi knisja li tgawdi l-immunità, il-gustizzja ma' tistax tidhol għalih, kien hemm saħansitra postijiet bħall Beverley u Durham fl-Ingilterra, fejn min kien jikseb l-immunità f'dawn il-postijiet kien jinħafirlu kollox, u l-gustizzja ma setgħet taqbd u qatt l-anqas meta jitlaq minn dak il-post (*ara: Addis&Arnold's, Catholic Dictionary, taht Asylum, Immunity u Sanctuary*).

Li ġara kien li l-Patrijiet ma kienux jafu li b'xi mod jew iehor dan Ġakki baqa' jmexxi l-grupp kriminali li kellu mill-kunvent stess. Ftit ġimghat wara ċertu Giovanni Blasio, kriminal iehor kien għadu kemm seraq u qatel novizz tal-kavallieri minn Aragona. Xi kavallieri u suldati ohra ġrew warajh iżda hu daħal u kiseb l-immunità ekkleżjastika fil-knisja u l-kunvent tal-Madonna tal-Pjetà (Illum il-knisja tad-Duluri f'Tal-Pjetà) li dak iż-żmien kienet immexxija mill-Patrijiet Agostinjani.

Il-kavallieri dawru l-Knisja u l-kunvent sabiex malli Giovanni Blasio johroġ huma jkunu pronti jarrestawh. Izda lejl minnhom Giovanni rnexxielu jahrab u qabel is-sebħ daħal fil-kunvent tal-Portu Salvu, fejn kiseb l-Immunità, il-kunvent kellu jaghti kenn lil dawn iż-żewġ kriminali.

Il-patrijiet xejn ma' kienu kuntenti bis-sitwazzjoni, id-daħq u l-ghajjat taż-żewġ kriminali kien jikser is-silenzju tal-kunvent, it-theddud u l-insulti tal-kriminali lejhom ma' kien jaqta' qatt. Inzerta li ftit jiem biss wara li Blasio, daħal għall-kenn fil-kunvent, waslu fil-port il-kbir xi galeri tal-kavallieri li kienu ġejjin mill-Afrika. Fuq waħda minn dawn il-galeri kien hemm xi kavallieri aragoniżi li kienu ħbieb sew tal-vittma ta' Blasio, tnejn minnhom kienu jiġu minnu. Malli semgħu b'dak li kien ġara, xi wħud minn dawn il-kavallieri ma' għadd mhux hażin ta' suldati lkoll armati sa snienhom, rhewlha lejn il-kunvent u għalkemm kienu jafu bl-immunità ekkleżjastika, qabdu u daħlu xorta waħda fil-kunvent. Malli nduna b'dan Ġakki qabad is-senter li kellu u beda jispara lejn il-kavallieri u fera xi tnejn minnhom, izda l-kavallieri xorta baqgħu għall-warajh, meta raw dan Ġakki u Blasio daħlu jiġru jissakru f'ċella li kellhom, il-kavallieri niżlu fil-kċina, ġabu l-mannara li biha kienu jitqattgħu z-zkuk għan-nar tal-forn, u biha sgassaw il-bieb taċ-ċella. Malli daħlu qatlu b'tir lill-Ġakki, izda Blasio qabeż mit-tieqa u ġie fi Triq San Nikola fejn kiser saqajh. Minn hemmhekk fost ir-rabja tan-nies ittjiehed lejn is-Sagra Infermerija.

L-Isqof u l-Inkwizitur ipprotestaw mal-Gran Mastru minhabba li xi kavallieri kissru l-immunità, l-Inkwizitur ried li dawk tal-kavallieri li daħlu fil-kunvent jidhru fit-tribunal tiegħu. Izda l-Gran Mastru kiteb lill-Papa Urbanu VIII sabiex jahfrilhom, il-Papa laqa' t-talba tal-Gran Mastru u hafrilhom permezz ta' Bolla li xandar fl-24 ta' Diċembru 1639, bil-kundizzjoni li l-kavallieri nvoluti jew jibnu kappella fil-knisja tal-Portu Salvu jew jagħtu mitejn skud tad-deheb lill-kunvent. Fil-5 ta' Novembru 1639 il-kunvent irċieva 4 onci mill-flus ta' Ġakki bħala ħlas tad-danni li saru fil-kunvent.

Ivan D. Aquilina

***Kulhadd huwa mħegġeġ
biex jixtri l-Prodotti
li hemm ir-riklam tagħhom f'dan
il-Programm***